

Asia: VN/16951/2020

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto

Lausun suunnitelmasta allaolevien alaotsikoiden alle

Mikäli vastasit yhtyäsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

Suunnitelman tavoitteet

1 Suunnitelman tavoitteet - avovastaus

Kemianteollisuus pitää tärkeänä järjestelmällistä työtä ilmastoasioiden edistämiseksi. Ilmasto-asiat koskevat yhteiskunnassa kaikkia toimialoja, jolloin kokonaisuuden hahmottaminen on usein haastavaa. Lainsäädäntö laadittaessa ja toimenpiteitä pohtiessa onkin kriittistä pystyä edistämään ilmastotavoitteita kustannustehokkaasti ilman että vaarannetaan jonkin sektorin edellytyksiä seurata ilmastotiekarttojen viitoittamaa polkua kohti ilmastoneutraaliutta.

Kemianteollisuus haluaa olla vuoteen 2045 mennessä hiilineutraali. Tähän pyritään sekä hiilijalanjälkeä pienentämällä että hiilikädenjälkeä kasvattamalla. Käytännössä tämä tarkoittaa oman toiminnan hiilijalanjäljen eli kasvihuonekaasupäästöjen pienentämistä nykyisestä 5,7 milj. ton-nin tasosta lähelle nollaa, sekä hiilikädenjäljen kasvattamista eli asiakkaiden päästöä pienentävien tuotteiden ja ratkaisujen tuottamista. Kemianteollisuuden tuotteiden potentiaalinen ilmas-tohyöty on selvityksien arvioiden perusteella jopa suuruusluokkaa 26 milj. t CO2 tulevaisuudes-sa. Tässä uusilla raaka-aineilla, teknologioilla, innovaatioilla ja kiertotaloudella on merkittävä rooli.

Kemianteollisuus pitää tärkeänä, että keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma (KAISU) on ajan tasaisesti linjassa ilmastotavoitteiden ja erityisesti toimialojen ilmastotiekartto-
jen kanssa.

Liikenne

2a Liikenteeseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

2b Liikenne - avovastaus

Suomessa on pitkät etäisyydet. Lisäksi vientiteollisuuden päämarkkinat sijaitsevat tyypillisesti kaukana Suomesta, jolloin riippuvaisuus merikuljetuksista ja talvimerenkulusta korostuu. Liikenteeseen kohdistettavien ohjauskeinojen vaikutukset teollisuuden kustannuksiin tulisikin arvioida huolella. Suomessa on esimerkiksi jo nyt yksi Euroopan kireimmistä dieselverotasoista.

KAISU-suunnitelma ei näyttäisi myöskään huomioivan riittävällä tavalla sitä, että fit for 55 -paketissa on jo tulossa useita meriliikenteeseen ja maatielikenteeseen kohdistuvia ohjauskeinoja. Etenkin kansallinen liikenteen päästökaupan valmistelu tulisi unohtaa, koska vastaavaa järjestelmää valmistellaan jo EU-tasolla. Yksipuolinen kansallinen tielikenteen päästökauppa-järjestelmä kasvattaisi logistista takamatkaa muihin maihin nähden ja ei eroaisi käytännössä juurikaan kansallisesta lisäverosta.

Kemianteollisuuden mielestä KAISU:ssa tulisi esittää keinoja, joilla voitaisiin varmistaa vientiteollisuuden kilpailukykyiset kuljetukset ja samalla teollisuuden kyky tuottaa ilmatoratkaisuja ja kädenjälkeä globaalisti samalla, kun kansallista kunnianhimoa kasvatetaan.

Maatalous

3a Maataloutteen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

3b Maatalous - avovastaus

-

Rakennusten erillislämmitys

4a Rakennusten erillislämmitykseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

4b Rakennusten erillislämmitys - avovastaus

-

Työkoneet

5a Työkoneisiin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

5b Työkoneet - avovastaus

-

Jätehuolto

6a Jätehuoltoon suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

6b Jätehuolto - avovastaus

-

F-kaasut

7a F-kaasuihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

7b F-kaasut - avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

8a Teollisuuteen ja muihin päästöihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

8b Teollisuus ja muut päästöt - avovastaus

Kemianteollisuuden mielestä on hyvä, että KAISU:ssa on tuotu esille teollisuuden sähköistämisen tuki ja Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus, jotka ovat tärkeitä teollisuus-poliittisia toimija ja oleellisia myös kemianteollisuuden hiilineutraalisuustavoitteen toteutumiseksi. Nämä ohjaukskeinot ovat kuitenkin väliaikaisia, joten niiden jatkaminen on tulevaisuuden investointien kannalta tärkeää.

Investointien toteutumisten kannalta on myös oleellista, että luvitusprosessit ovat sujuvat ja kunnossa. Nyt nähtävissä olevan kehityksen valossa on olemassa riski, että suomalaisen ympäristöluvituskäytäntö ei sisällä kokonaisvaltaista arviointia, jossa huomioidaan investointien hyödyt mm. globaalien kasvihuonekaasupäästöjen vähenemisen näkökulmasta.

Suomalaiset yritykset kamppailevat globaaleilla markkinoilla ja useissa kovimmissa kilpailijamaissa on lähes poikkeuksetta käytössä edellä mainitun kaltaisia vero ja tukielementtejä, sekä luvituskäytäntöjä joilla tähdätään ilmastomyönteisen teollisuuden elinvoimaisuuteen ja kasvuun.

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

9a Kunnille ja alueille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

9b Kunnat ja alueet - avovastaus

-

Kulutuksen hiilijalanjälki

10a Kulutukseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

10b Kulutus - avovastaus

-

Julkiset hankinnat

11a Julkisiin hankintoihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

11b Julkiset hankinnat - avovastaus

-

Muut poikkisektorit

12a Muille poikkisektoreille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

12b Muut poikkisektorit - avovastaus

-

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

13a Toimenpideohjelman vaikuttavuus

-

13b Toimenpideohjelma - avovastaus

-

13c Mitä lisätoimia ehdotatte tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi?

-

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

14 Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

-

Muita huomioita

15 Muita huomioita

KAISU:ssa on arvioitu hieman myös taloudellisia vaikutuksia, sekä vaikutuksia vientiin. Kyseiset arviot ovat kuitenkin vaikeaselkoisia ja suppeita. Lisäksi vaikutuksia ja riskejä kädenjälkipotentiaaliin ei arvioida millään tavalla. Kemianteollisuuden mielestä olisi tärkeä arvioida paremmin kyseisiä vaikutuksia ja huomioida erityisesti vaikutus vientiteollisuuden kädenjälkipotentiaaliin kansallista ilmastopolitiikkaa suunniteltaessa.

Kemianteollisuus suhtautuu myönteisesti päästökauppa- ja LULUCF-joustojen käyttöön täysimääräisenä.

16 Voiko organisaationi osaltaan edistää ilmastosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista?

Kyllä

Tikka Tuomas
Kemianteollisuus ry